

Útbúgvingar-samstarv

Oddagrein

Í næstu viku spyrst nakað ítøkiligt burtur úr tí arbeiði, sum gjørt hevur verið á ALS og eisini hjá felagnum Føroya Oljuídnad seinastu árin um at knýta saman føroysku útbúgvingarskipanina við undirvísingartovnar í øðrum londum - við atlit til eina komandi frálavavinnu.

TÁ koma umboð fyrri tekniskar og hægri skúlar í Stavanger at skriva undir avtalur um samstarv við føroyskar undirvísingartovnar so sum Tekniska Skúla, Maskinmeistaraskúlan, Sjómannsskúlan fyrri bert at nevna nakrar. Átlanin er eisini at knýta samband millum undirvísingartovnar á Fróðskaparsetrinum og hægri lærustovnar í Noregi.

TAD er bert at fegnast um, at slík stig verða tikin, tí kanska júst á útbúgvingarøkinum eiga vit longu nú at leggja alla orku í at byggja nakað upp, tá talan er um at framtíðar nýggja vinnu. Lærdómur er lættur at bera verður sagt, og finna vit onga olju, tá hava vit kortini brúkt leitingartíðina til nakað skilagott. Frálavavinnu er nevniliga rættliga fjølbroytt. Eru kolvetni í undirgrundini og tey verða útvunnin um eini 5-10 ár, ja so eiga vit tá vælútúgvinnu fólk, sum kunnu vera við til at menna hesa vinnu. Hetta at vit føroyingar sjálvir vera við til at stýra og virka í hesi vinnu her heima hjá okkum sjálvum hevur ómetaliga nógv at siga.

TALAN er so eisini um eitt breitt virkisøki, har brúk er fyrri nógv ymiskum fakfólki. Higartil eru vit mest von við at brúka danskar útbúgvingartovnar, og tað eiga vit sjálfandi eisini at halda fram við, men tá talan er um hesa nýggju vinnuna, so er greitt, at tað verður kanska meira náttúrligt at brúka undirvísingartovnar í Noregi og Bretlandi.

VIT siggja longu nú, at eitt ávíst samstarv er við at taka seg upp. Eitt beinleiðis úrslit av arbeiðinum hjá Fróðskaparsetrinum var at fáa avtalur í lag við lærda háskúlan í Aberdeen. Har eru fleiri føroyingar, og einki er at ivast í, at henda gongdin fer at halda fram. Men ynskiligt er, at vit fáa betri smódir at brúka bretska undirvísingartovnar, og her er tí avgjort neyðugt við eini avtalu við EU. Hvát Noregi viðvíkur so siggja vit, at alt fleiri føroyingar fara tann vegin at útbúgva seg. Higartil hevur tað verið innan landbúnað og fisk, men nú er so frálavavinnan eisini komin við.

SAMSTARVAVTALURNAR, sum verða undirskrivaðar í næstu viku, eru eitt týðandi stig á leiðini at útbúgva føroyingar til nýggju frálavavinnuna og tá eisini til at byggja hesa vinnu upp við føroyskari manning og stýring. Tað er greitt, at eitt samstarv tvørtur um hav hevur eisini tað við sær, at vit kunnu fáa góðar lærarakreftir henda vegin at undirvísa. Vit ynskja bæði føroyingum og norðmonnum góða eyndu við hesum nýggja og vónandi gróðrarmikla samstarvinum. Nú er so bara at ansa eftir, at hesa samstarvið, sum vit jú hava biðið um, verður uppá okkara treytir tvs. at liva upp til endamálið, sum at gera fløgu í eina menniskjansliga ressurs, sum skal vera við til at mynda útviklingin í hesum samfelag langt inn í næstu öld. Ongantið betur um vit kunnu gera hetta í samstarvi og samráð við aðrar, sum longu hava livað leingi við sama útviklingi og sum tí hava drúgvar royndir at oysa av. At tað so eisini fer at gagna hinum partinum er greitt. Tað má so eisini vera endamálið við samvinnu, at báðir partar kunnu verða nøgdir.

Sosialurin

Eru kunngerðirnar frá Lands verkfrøðinginum nóg góðar?

Hóast rættleidding frá hvalbingi í Dimmalætting fyrri umleið mánaða síðani, so letur Landsverkfrøðingurin ikki við seg koma, tá ið kunngerðir um hálku í Suðuroynni verða lisnar í Útvarpinum.

Eg havi ringt til L. V. fyra ferðir nú í vetur, men havi ikki fingið orð á landsverkfrøðingin sjálfan, tí maðurin sigst vera upptikin. Tó hevur verið lovað mær, at ørindi míni skuldu koma til rétta viðkomandi.

Tá ið eg havi ringt, havi eg spurt, hvar ið »Hvalbiarvegurin« er. Havi fingið sum svar, at tað er vegurin úr Trongsvægi og til Hvalbiar. Havi síðani greitt frá,

at vegurin íggjøgnum líðina í Prestfjalli eitur Kolavægin. Tá ið hetta hevur verið sagt, er ein heldur jánkaslig frageidding komin um, at tað er fyrri at spara pening til lýsingar í Útvarpinum, at so hevur verið sagt.

Havi alla virðing fyrri, at L. V. ætlar at spara. Eg havi sjálvur okkurt hugskot um sparing, sum eg ikki tími at koma inn uppá her, men eg góðtáki ikki, at hesar sparingar skulu vera við til at forkoma staðarnøvnum okkara.

Í 1996 skipaði skúlin í Hvalba saman við næmingum og øðrum góðum fólkum so fyrri, at vit so at siga fingið øll staðarnøvni, bæði inn-

angarðs og uttangs, staðfest. Hetta er eitt arbeiði, sum helt varð gjørt í tøkum tíma, og sum vit eru errin av. Roynt verður eisini at læra børn og ung at brúka hesi staðarnøvni, tí vit meta tey sum ein part av bygdamentan okkara.

Hvalba er sum kunnugt ein av fáum byggunum, møguliga tann einasta, har kol verður høgt í dag. Nú ið oljan pruttar undir okkum, verður helst ikki so leingi, til kolaarbeiði verður ein saga blott. Tí haldi eg, at t.d. staðarnøvn, ið hava við esa vinnu at gera, so avgjort skulu varðveitast.

Tað, ið verður sagt í útvarpi og sjónvarpi, hevur

sum kunnugt sera stóra ávirkan á fólk, og tí eigur tað, ið har verður framborið at vera so rætt sum gjørligt. Ein stovnur ella ein persónur kann ikki av sínum eitingum broyta nakað, í hesum fyrri eitt staðarnavn, tá ið tað verður funnið fyrri gott. Lat tað hervið vera sligið fast, at vegurin íggjøgnum Prestfjall eitur og hevur altíð itið Kola-vegurin.

Haldi meg tosa fyrri allar hvalbingar!

Vónandi taka røttu viðkomandi hetta til eftirtekta. Vinarliga

John Berg

Støða Føroya í dag

Tað var áhugavert nú ein miðvikudag í útvarpinum at hoyra um støðu Føroya í dag - um støðuna í fiskivinnuni, um hvussu lítið hon hevði at standa á og um støðuløysi teirra, ið hava hesa um hendi.

Tað er einki nýtt, at kjakast verður um fiskaprisin og annað, ið ger, at vit fáa ov lítið burtúr í allar mátar, og ikki hevur víst seg, at nøkur hjálp hevur verið í upphøðssølunum, sum nú eru fleiri í tali. Skilið við prísunum er nú verri enn nakrantíð og allir teir, sum í holið á hvørjum øðrum geylaðu, at friu marknaðarkrefurnar nú skuldu stýra okkara fiskivinnu, tala nú aftur í álvara um stundning og aftur stundning fyrri at nakað skal bera til.

Tað er mestsum sum í „góðu gomlu døgnum“, tá landið ikki mátti blanda seg upp í nakað - burtursæð frá at gjalda stuðul. Privata

initiatiðið segðist klára alt, ja halda øllum landinum uppi, bert hetta slapp at ráða einsamalt.

Vit mugu tí freitast at spyrja, hvat er vordíð av okkara „dugnaligu“ vinnulívsmonnum frá áttatiárunum og úteftir, tá nú knappliga einki skal bera til, ella um teir als ikki unna okkum arbeiði í landinum, skuldu teir kortini verið til.

Óg til er onkur teirra enn. Trupuleikin við teimum er bert, at hesir standa í fremstu røð, tá ræður um at fáa so lítið av føroyska fiskinum til virkingar í Føroyum. Alt annað sjákrari siga teir gevur meira - men bert til nakrar fáar sjálvandi. Um vit so harvið beina fyrri veruligari fiskavirking í Føroyum, rørir teir lítið.

Óg hesa vinnu bílla vit okkum inn at hava sum høvuðsvinnu, men talan er jú ikki um annað enn undirbjóðing av okkara tilveru-

grundarlagi, kanska við toluligum avkastu til nakrar fáar í fyrsta líði, men so einki meira til nakran ella okkara land.

Kanska billar onkur sær inn, at hetta kann ganga til oljan kemur, men jú fyrr vit gera okkum greitt, at henda í góða tíð bert verður ein gyltur dreymur, tess betur. Til ber ikki at laga samfelagið eftir nøkrum, sum ikki er, men fyrst og fremst eftir tí síndri vit hava.

So lögdi tað ljóðar, so eru vit enn mong í Føroyum, sum halda tað vera ómakin vert at virka fisk í Føroyum. Tí má, meðan onkur enn tímar at fáast við henda partin av høvuðsvinnu okkara, okkurt munagott gerast fyrri at okkara tilfeingi ikki alt endur sum fótatræð og leysakast millum útlandskar fiskakeyparar og útlandskar fiskimenn, sum vit við okkara undirprisum undirgrava so tað stendur eftir, okkum

og landi til bæði skomm og skaða.

Ráfiskagrunn til at trola í kilo eftir kilo skulu vit ikki hava, men við so nógvum grunnum og undarliga nógvum stuðulsveitingum, sum nú aftur eru við at siggja dagsins ljós í okkara so borgarligu og frælslyntu Føroyum, átti at borið til, at havt onkran teirra til í mínni mun at javna føroysku avreiðingarprísirnar nakað - ella hvussu?

Óll vilja vit gera okkara til landsins og egið upphald - fiskimenn og teir, ið stýra teimum eins og vit flakafólk okkara, og skal talan vera um hjá okkum um ikki at missa náttúrliga virðingina fyrri okkara fiskimennum - og tað er tað seinasta vit vilja - mugu eisini teir við góðari hjálp taka seg saman til at fáa okkum fiskin til virkingar í Føroyum.

Flakavinnu

NÝGGI HANDIL

okkara letur upp í **N. Finsensgøtu 16**

*** MÁNADAGIN 24. febr., kl. 13.00 ***

við **NÓGVUM GÓÐUM TILBOÐUM!**

RADIOHANDILIN
v/ E. & P. Persson p/f
N. Finsensgøta 16 - Box 119 - 110 Tórshavn
Tlf. 18277
Fax 18377